

---

---

# Digitális lábnyomunk sorsa halálunk után – a felhasználói fiókok helyzete\*

Nagy Petra\*\* – Török Éva\*\*\*

---

Tanulmányunkban a digitalizáció okozta jogalkotási kihívásokra kívánunk reagálni, arra keresve a választ, hogy mi is lesz a sorsa az interneten fellelhető személyes adathalmazainknak, illetve digitális tartalmainknak halálunk után. Arra tekintettel, hogy a hatályos Polgári Törvénykönyvünk alapján ezek a dolog, jog vagy követelés kategóriába nem illeszthetők be, így előremutatónak találjuk az adattulajdon kategóriájának bevezetését, amely könnyebben megítélhető viszonyokat eredményezne az öröklési jog területén. Egy másik megközelítés a felhasználó és a szolgáltató közötti létrejövő kapcsolat szerződéses viszonyként történő értelmezése, amely lehetővé teszi a felhasználói fiókokhoz örökösként történő hozzáférést, amely nem jelenti a személyiségi jogok, kifejezetten a magántitokhoz való jog sérelmét.

**Kulcsszavak:** öröklés, digitális javak, digitális hagyaték, személyiségi jogok, adatvédelem

## The fate of our digital footprint after our death – issues of user accounts

In our study, we want to respond to the legislative challenges of digitisation by looking at what will happen to our personal data and digital content on the internet after we die. Given that, under our current Civil Code, they cannot be included in the category of things, rights or claims, we believe that the introduction of a category of data ownership is a way forward, which would make it easier to assess the situation in the field of succession law. Another approach is to interpret the relationship between the user and the service provider as a contractual relationship, which, allows access to user accounts as heirs, which does not constitute a violation of personality rights, specifically the right to privacy.

**Keywords:** inheritance, digital assets, digital legacy, personality rights, data protection

<https://doi.org/10.32980/MJSz.2024.1.159>

## Bevezetés

A digitális és analóg világ az elmúlt években egyre közelebb került, sőt már-már elválaszthatatlanul összefonódott egymással, ez pedig a jogalkotás terén is

---

\* „A kutatás az Igazságügyi Minisztérium által támogatott, a „Jogászképzés színvonalának emelését célzó programok” keretén belül valósult meg.”

\*\* Egyetemi hallgató, Debreceni Egyetemi, Állam- és Jogtudományi Kar.

\*\*\* Egyetemi adjunktus, Debreceni Egyetemi, Állam- és Jogtudományi Kar, Polgári Jogi Tanszék.

újabb és újabb kérdések megválaszolására hívja fel a figyelmet. Egy haláleset, amellyel a jogrendszerünk már a kezdetektől is foglalkozott, az internet világában olyan problémákat vet fel, melyekkel korábban még nem találkoztunk. Mi történik felhasználói fiókjainkkal, digitális javainkkal miután mi eltávoztunk, és hol a határ az örökösök érdekei és az elhunyt privát szférájának védelme között?

Az elmúlt 30 évben, mióta a fogyasztói réteg számára is elérhetővé vált az internet használata, nem csak a korábban regisztrált felhasználók idősödtek, de az újonnan csatlakozók száma is rohamosan növekedett. Oxfordi kutatások szerint csak a Facebook felhasználói közül 1,4 milliárdnyi lesz az elhunytak száma 2100-ig, és még jóval a századforduló előtt túlszárnyalhatja ez a szám az aktív fiókokét.<sup>1</sup> Mindezek következtében egyre inkább közeledik az a pont, amikor tömegessé válik annak jogi megítélése, hogyan alakul a weben található személyes adatok, személyes digitális tartalmak jogi sorsa az érintett jogalany halála után.

A tanulmány elsődlegesen a dokumentum elemzés módszerére épít, melynek során a vonatkozó szakirodalmat alapul véve alakítottuk ki álláspontunkat a témában. Ezen felül a jogösszehasonlítás módszerét alkalmaztuk a releváns hazai, illetve nemzetközi jogszabályok tanulmányozása során, kiegészítve a német bírói gyakorlat elemzésével is.

## 1. A (digitális) hagyaték és az online felhasználói fiókok viszonya

Mindenekelőtt érdemes feltenni a legalapvetőbb kérdéseket, ami a témával kapcsolatban felmerülhet, miszerint az online felhasználói fiókok, pontosabban a fiókban elérhető személyes digitális tartalmak részét képezik-e a hagyaték, öröklés tárgyává válhatnak-e? A fiókhoz való hozzáférési jog örökölhető-e? A válasz erre a hazai és külföldi szabályozás tekintetében eltérő, illetve szituációtól függően többfajta eredmény is lehetséges. A magyar jogrendszer fókuszálva ezek felvázolása lesz most a célunk.

Felhasználói fiókot az interneten már szinte minden weboldalon létre lehet hozni a személyre szabottabb felhasználói élmény érdekében, azonban nem mindegyik bír relevanciával az öröklési joggal kapcsolatban. Jelenleg elsősorban olyan fiókokkal foglalkozunk, amelyek lehetővé teszik a regisztráltak számára, hogy oda tartalmat töltsenek fel (pl. képek, dokumentumok) vagy másokkal privát kommunikációt folytassanak. Ezen kritériumoknak felelnek meg többek között a közösségi média profilok is. Papp János Tamás által alkotott definíció szerint „a közösségi hálózatok [...] olyan oldalak, amelyeknek elsődleges célja az emberek közötti kapcsolatfelvétel és annak aktív ápolása.”<sup>2</sup> Ebből is kitérünk ezen oldalak kifejezetten személyes jellege, amely az öröklési jog szempontjából is egyfajta szürke zónává alakítja a körüket., vitássá téve a kérdést, hogy örökölhető-e, és ha igen, akkor milyen feltételek

<sup>1</sup> Öhman, Carl J. – Watson, David: Are the dead taking over Facebook? A Big Data approach to the future of death online. *Big Data & Society*, 6 (2019) 1. Elérhető: <https://doi.org/10.1177/2053951719842540> (letöltve: 2022. 10. 31.)

<sup>2</sup> Papp János Tamás: A közösségi média típusai, in: *„Gondolatok köztére” A közösségi média személyiségvédelemmel összefüggő kihívásai és szabályozása az egyes államokban* (szerk: Barzó Tímea – Czékmann Zsolt – Csák Csilla), Miskolc, Miskolci Egyetemi Kiadó, 2021, 21. o.

mellett.

Magyarországon a hagyaték fogalmának meghatározásakor a kiindulási pontot a Polgári Törvénykönyv (továbbiakban: Ptk.) jelenti, amely az öröklésre vonatkozó általános szabályoknál leszögezi, hogy „az ember halálával hagyatéka mint egész száll az örökösre”.<sup>3</sup> A Ptk. a hagyaték fogalmát nem adja meg, az valójában az örökösök örökölhető vagyona, azaz a hagyaték az örökösök vagyónál szűkebb kategória, egyes vagyontárgyak, vagyoni jogosultságok, kötelezettségek nem örökölhetők.<sup>4</sup> A „hagyaték mint egész” kifejezés arra enged következtetni, hogy a hagyaték az átszálló vagyontömeget jelöli, ami tartalmazza az aktívákat és passzívákat, tehát az örökösök halála pillanatában megillető polgári jogi jellegű jogokat és kötelezettségeket egyaránt. Itt két kulcsfogalomra kell figyelemmel lenni, ami elvezet a kivételek listájához is. Egyrészt a vagyoni jelleg elengedhetetlen követelmény, enélkül ugyanis személyiségi jogokról beszélünk. Ezek sajátosságai, hogy a személyiséghez szorosan tapadó jellegük miatt forgalomképtelenek, így megszűnnek a halál beálltával és nem örökölhetők.<sup>5</sup> A személyiségi jogokkal kapcsolatban azt is hangsúlyozni kell, hogy nemcsak a személyiségi jogok, hanem az azok megsértéséből fakadó igények sem szállnak át az örökösökre figyelemmel arra, hogy a személyiségi jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni. Továbbá a szellemi alkotásokhoz kapcsolódó személyhez fűződő jogok sem képezik a hagyaték részét.<sup>6</sup> Így például hiába rögzíti a Meta a felhasználási feltételeiben, hogy a Facebook és a Meta vállalat egyéb termékei használata során feltöltött tartalom tulajdonjoga a felhasználót illetik,<sup>7</sup> az ezekhez fűződő személyhez fűződő jogok is elenyésznek. Megjegyzendő azonban, hogy a tartalomhoz fűződő tulajdonjog továbbra is fennmarad, amelyre úgy véljük adott esetben igényt formálhatnak az örökösök. Másrészt kiemelendő, hogy az örökösök halálának pillanatában is fenn kell állnia az adott jogosultságnak, így egyes jogok hiába rendelkeznek vagyoni jelleggel, ha az csupán élete végéig illette meg az örökösöt, nem képezhetik öröklés tárgyát, ilyen például a hasznélvezeti jog.<sup>8</sup> A vizsgált esetben az előbb említett két kivétel bír jelentőséggel, de a teljesség kedvéért megemlítendő, hogy a hagyaték elemeinek körén kívül esnek azok a jogok és kötelezettségek is, melyek közjogi jogviszonyon alapulnak, illetve amelyek az öröklési jogviszonyon kívüli más polgári jogi jogviszonynak köszönhetően szállnak át.<sup>9</sup>

Kérdés azonban, hogy a hagyaték előbb vázolt hagyományos értelmezése kiterjed-e az online térben hátrahagyott adatokra, értékekre, alkotásokra. Az internet napról napra fontosabb szerepet lát el a világunkban és egyre több, eddig személyes kontaktust igénylő szolgáltatást váltunk ki digitális megfelelőjével, illetve jönnek létre

<sup>3</sup> 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 7:1. §.

<sup>4</sup> Tókey Balázs: Öröklés, in: *2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről kommentárja* (főszerk.: Csehi Zoltán), Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., 2021. 2322-2323. o.

<sup>5</sup> Wellmann György (szerk.): *Polgári jog I/VI. - Bevezető és záró rendelkezések, Az ember mint jogalany, Öröklési jog*, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2021, 226. o.

<sup>6</sup> Tókey: Öröklés 2323. o.

<sup>7</sup> A Meta-termékekre vonatkozó felhasználási feltételek, 3.3. pont, 2024. 01. 12. Elérhető: <https://www.facebook.com/legal/terms> (letöltés: 2024. 05. 18.)

<sup>8</sup> Wellmann: i.m. 226. o.

<sup>9</sup> Uo. 226. o.

újabb és újabb megoldások azzal a céllal, hogy a felhasználók életét kényelmesebbé téve minden csak egy kattintással elérhető legyen a számukra. Az online térbe történő gyors ütemű áthelyezkedés azonban igényli, hogy a jogalkotás is megfelelő szabályozást biztosítson a zökkenőmentes működés érdekében. A digitális hagyaték fogalmának megközelítésére nincs egységes nézet, régióként, országonként változik a felfogás arról, hogy egyáltalán létezik-e kifejezetten digitális megfelelője a hagyatékknak, és ha igen, akkor mi is tartozik ebbe bele.

Egyes jogirodalmi álláspont szerint "digitális hagyatékknak tekinthetünk minden olyan digitális formában létező adatot, amelynek létrejötte egy adott személyhez köthető".<sup>10</sup> Ezek egy részéhez (pl. PayPal pénzügyi szolgáltatás, Netflix előfizetés) pénzforgalmi érték is kötődik, míg más részéhez (pl. családi fényképek, névjegyzék) nem társul ilyen jelleg, mégis eszei, tudományos vagy éppen gyakorlati értékkel bírnak.<sup>11</sup>

Hazánkban a digitális hagyaték kifejezés csupán gyűjtőfogalomként funkcionál. Kijelenthetjük, hogy a magyar öröklési jog nem tesz különbséget a digitális és analóg elemek között, így mindkettő az öröklés általános szabályainak megfelelően válik a hagyaték részévé.<sup>12</sup> Ebből következik, hogy alapvetően itt is az előbbieken tárgyalt vagyoni és személyiségi jelleg az, ami vízvázasztóként szolgál.

Ahhoz, hogy digitális hagyatékról tudjunk beszélni, először a digitális javak körét kell tisztáznunk. A technológia gyors fejlődése miatt egzakt, általánosságban elfogadott fogalom még nem alakult ki a hazai irodalomban, külföldön is csak elvétve fordul elő, a szerzők általában a főbb tulajdonságokat és a leggyakrabban előforduló példákat ismertetik. A Magyar Országos Közjegyzői Kamara (továbbiakban: MOKK) is vagyoni értékkel rendelkező elemekként írja le ezeket, ide sorolván a kriptopénzeket vagy éppen az üzleti Facebook-profilokat.<sup>13</sup> Egyes jogirodalmi álláspontok szerint digitális javakon azokat a digitális adatokat, adathalmazokat és ezek formációit kell érteni, amelyek potenciális értékhordozók.<sup>14</sup>

Érdekes megfigyelni azonban az ezzel kontrasztban álló amerikai szabályozást, ami ennél bővebben határozza meg a fogalmat. Egy 2015-ös szövetségi törvény, amely a digitális javakhoz való egységes bizalmi vagyonkezelői hozzáférésről szól, a digitális javakat mint elektronikus nyilvántartásokat definiálja, „amelyhez az egyéneknek joguk vagy érdekük fűződik”<sup>15</sup>. Ez abban tér el az előbb felvázolt nézőponttól, hogy nem csak gazdasági, hanem szentimentális értéket is kapcsol

---

<sup>10</sup> Nagy Andor: Személyes digitális hagyatékok megőrzése, in: *Valóságos könyvtár - könyvtári valóság. Könyvtár- és információtudományi tanulmányok 2020* (szerk.: Kiszl Péter, Boda Gáborné Köntös Nelli), Budapest, ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet, 2021. 395. o. Elérhető: <https://doi.org/10.21862/vkkv2020.393> (letöltve: 2024. 05. 08.)

<sup>11</sup> Uo. 395. o.

<sup>12</sup> Rédling Beáta: Digitális kor – digitális hagyaték, *Közjegyzők Közlönye*, 67 (2020) 2., 28. o.

<sup>13</sup> Jogi Fórum/MOKK, (2022): Mi lesz digitális javainkkal a halálunk után? – Fontos kérdések a kriptopénzek, a közösségimédia-profilok vagy a felhőben tárolt dokumentumok öröklésével kapcsolatban. Elérhető: <https://www.jogiforum.hu/hir/2022/01/19/mi-lesz-digitalis-javainkkal-a-halalunk-utan-a-kriptopenzek-a-kozossegimedia-profilok-vagy-a-felhoben-tarolt-dokumentumok-oroklese/> (letöltve: 2022. 09. 01.)

<sup>14</sup> Parti Tamás: Adat – érték – vagyon – tulajdon relációk, *Gazdaság és Jog*, 30 (2022) 9-10., 54. o.

<sup>15</sup> Saját fordítás.

hozzájuk, ezzel szélesebb kört húzva meg.<sup>16</sup>

A digitális javak és hagyaték között tehát párhuzam vonható olyan szempontból, miszerint mindkettőnek elengedhetetlen jellemzője, hogy vagyoni értékkel rendelkezik. Ebből következően pedig kijelenthető, hogy a digitális javak öröklés tárgyát képezhetik, ez a folyamat más, analóg hagyatéki tárgyakhoz hasonlóan megy végbe. Tekintve azonban, hogy a technika fejlődésével egyre változatosabb elemeket tudunk ebbe a kategóriába sorolni, elméleti síkon hiába tartoznak a hagyatékba, a gyakorlatban számos probléma merülhet fel ennek realizálásával kapcsolatban. Ezek felvázolásához célszerű két csoportba rendezni a digitális javakat: egyik oldalon a kizárólag online tárolt javak, másik oldalon pedig a fizikai termékhez vagy szolgáltatáshoz köthető javak csoportjára.<sup>17</sup>

Az első kategóriába tartoznak tipikusan a felhasználói fiókok, így például a kriptovaluta pénztárcák, illetve a közösségi média is. Ezek kizárólag az online térben léteznek, nem kapcsolódik hozzájuk fizikai szolgáltatás vagy intézmény, mint amit más valutaalapú befektetés esetén egy pénztintézet jelentene. Ez több problémát is magában hordoz, elsősorban azt, hogy mivel ezek a fiókok kizárólag az interneten léteznek, az örökösök könnyen szem elől téveszthetik, így pedig, ha nem jut tudomásukra a létezése, olyan vagyontól eshetnek el, amely jogosan őket illette volna. Ez kifejezetten igaz például a kriptovalutákra, amelyek nem igényelnek bankszámlát a használatukhoz, így az abból eredő bevétel – például egy YouTube-csatornából eredő összeggel szemben – nem jelenik meg a személy banki kimutatásai között. Egy másik felmerülő problémát jelenthet az a szituáció, amikor az örökösök tudnak egy őket illető felhasználói fiók létezéséről, de a belépési adatokkal nem rendelkeznek. Ilyenkor megoldást jelenthet a jelszó helyreállítása, amennyiben ismerik a regisztrációhoz használt e-mail címet és annak a belépési adatait. Amennyiben nem, hozzáférést igényelhetnek az üzemeltetőnél. Ez azonban sokszor hosszú és bonyolult folyamatot jelent, illetve szolgáltatótól függően eltérő, hogy milyen mértékben enged betekintést az adott profilba. Ezen szabályok megalkotása pedig általános előírások hiányában a szolgáltató diszkrecionális jogkörébe tartozik.

A második csoportba azok a javak sorolhatók, amelyek fizikai termékhez vagy szolgáltatáshoz köthetők. Ide tartoznak a számítógépen, pendrive-on vagy más adathordozón tárolt különböző adatok, iratok, dokumentumok. Ez a kategória az előzőnél kisebb problémát jelent, ugyanis az adathordozók „birtokba vehető testi tárgyak”<sup>18</sup>, tehát dolgok, így azok a hagyatéki eljárás során az örökösökhöz kerülnek, ennél fogva hozzá tudnak férni a rajta tárolt információkhoz. Ez abban az esetben kifejezetten szerencsés, amikor a felhasználói fiók belépési adatai mentésre kerültek például a számítógépre, így nem jelent gondot az azokba való bejutás. A hagyományos adathordozó birtokában ugyanis az információk fölötti hatalom

<sup>16</sup> Revised Uniform Fiduciary Access to Digital Assets Act (2015), Prefatory note. Elérhető: <https://www.uniformlaws.org/HigherLogic/System/DownloadDocumentFile.ashx?DocumentFileKey=112ab648-b257-97f2-48c2-61fe109a0b33&forceDialog=0> (letöltve: 2022. 09. 01.)

<sup>17</sup> Csikós Dóra: Digitális hagyaték – digitális lenyomatunk elsimitása vagy kőbe vésése, *Kharón Thanatológiai Szemle*, 24 (2020) 3., 49. o. Elérhető: [https://kharon.hu/docu/2020-3\\_csikos-digitalis.pdf](https://kharon.hu/docu/2020-3_csikos-digitalis.pdf) (letöltve: 2022. 09. 01.)

<sup>18</sup> 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 5:14. § (1) bekezdés.

gyakorlása, az adatok öröklése nem problematikus.<sup>19</sup>

A jelenlegi álláspont szerint, ha valaki biztos szeretne benne lenni, hogy örökösei hozzáférnek majd az őket megillető, a virtuális térben létező hagyatéki elemekhez, a legjobb megoldást a saját maga által tett, erre irányuló intézkedések jelentik. Ennek több módja is lehetséges.

A legegyszerűbb egy lista vezetése akár elektronikus dokumentumban, akár a fontos információkat tartalmazó noteszben, amelyből kivehető, hogy az érintett mely szolgáltatóknál rendelkezik vagyoni értékkel rendelkező felhasználói fiókokkal, illetve hasznos az ezekhez tartozó belépési adatok feltüntetése is. Ennek hátránya lehet elektronikus lista esetében, hogy amennyiben a számítógép nincs megfelelő biztonsági védelemmel ellátva, egy vírustámadás eredményeképpen illetéktelenek is hozzáférhetnek ezekhez az adatokhoz, illetve meghibásodás esetén könnyen el is veszhetnek. Erre megoldást jelenthet, ha a lista tartalmát egy okiratba foglalva ügyvédnek vagy közjegyzőnek átadják, vagy letétbe helyezik. Ennek naprakész frissítése azonban mindkét féltől igényli a folyamatos utánajárását, ennek következtében pedig teljessége megkérdőjelezhető.<sup>20</sup> Egy másik lehetőséget jelent olyan szolgáltatások igénybevétele, melyek kifejezetten vagyoni értékkel rendelkező javak online nyilvántartásának vezetésére szakosodnak. Itt a felhasználó össze tud állítani egy listát olyan elemekből, amelyekről az általa megadott személyek értesítést kapnak és hozzáférhetnek a listán szereplő információkhoz, amennyiben a felhasználóval történik valami és nem erősíti meg életben létét a szolgáltató által rendszeresen küldött e-mailen vagy telefonhíváson keresztül. Ennek a szolgáltatásnak számos előnye létezik, többek között, hogy könnyen és gyorsan lehet frissíteni, így mindig naprakészek lehetnek az adatok a listán, illetve nem áll fenn az a bizonytalanság, miszerint ki és hogyan fog rátalálni a hátrahagyott előírásokra, ugyanis kifejezetten a megadott személy kap értesítést a nyilvántartás elemeinek létezéséről. Kellemetlenség lehet viszont ezzel kapcsolatban, hogy általában fizetős szolgáltatásokról van szó, illetve ügyelni kell arra, hogy a szolgáltatói megkeresésekre az érintett válaszoljon, különben a megjelölt személyek idő előtt kaphatnak értesítést.<sup>21</sup>

Szintén megoldást jelenthet a végrendekezés. A magyar jogirodalom is hangsúlyozza a végrendelet szükséges adatokkal való pótlását vagy olyan végrendeletnek megfelelő okirat készítését, amely magában foglalja az online felületeken használt belépési adatokat.<sup>22</sup> Központi nyilvántartás lehetőségének kialakításával indokolt az adatokra vonatkozó önrendelkezési nyilatkozatok, speciális végrendekezési forma bevezetése.<sup>23</sup> Ez utóbbira abban az esetben lehet szükség,

<sup>19</sup> Parti Tamás: Digitális hagyatéka? De miről is beszélünk? avagy digitális javak az öröklésben, *Közjegyzők Közlönye*, 28 (2023) 2., 20. o.

<sup>20</sup> Németh Szabolcs: Online adataink jogi sorsa a halál után, in: *Technológia jog: új globális technológiák jogi kihívásai* (szerk.: Tóth András), Budapest, KRE ÁJK, 2016, 274. o. Elérhető: [https://ajk.kre.hu/images/doc/Uj\\_technologia\\_jog\\_kotet.pdf](https://ajk.kre.hu/images/doc/Uj_technologia_jog_kotet.pdf) (letöltve: 2022. 04. 03.)

<sup>21</sup> Rédling: i.m. 33. o.

<sup>22</sup> Boóc Ádám: Technológiai kihívások a polgári jogban, különös tekintettel az öröklési jogra, in: *Technológiai kihívások az egyes jogterületeken* (szerk.: Homicskó Árpád Olivér), Budapest, KRE ÁJK, 2018, 36. o.

<sup>23</sup> Parti: Digitális hagyatéka? De miről is beszélünk? avagy digitális javak az öröklésben 28. o.

ha a digitális adatok továbbra sem sorolhatók jogi szempontból a vagyon/vagyontárgy körébe. Ekkor ugyanis a nem vagyoni rendelkezés miatt a nyilatkozat nem sorolható a végintézkedés körébe a Ptk. 7:10. §-a alapján.<sup>24</sup> Az online szolgáltatások igénybevétele mellett talán ez az az opció, melynél legpontosabban meg lehet határozni, hogy kitől és mit várunk el digitális javaink kezelésével kapcsolatban halálunk után. A magyar Polgári Törvénykönyv is tartalmazza, miszerint „örökös az, akinek az örökhagyó hagyatékát, annak meghatározott hányadát vagy részét juttatja.”<sup>25</sup> Ezt kiegészíti az a rendelkezés is, mely alapján kétség esetén örökösnek minősül az is, akinek egy vagy több olyan vagyontárgyat juttattak, ami „az egész hagyaték értékének jelentős részét kitevő”, illetve „ha az örökhagyó feltehető akarata szerint a részesítettnek a hagyatéki terhek viselésében is osztoznia kell.”<sup>26</sup> Ebből következően tehát az, ha az örökhagyó megjelöl valakit a végrendeletében, mint a digitális javai örökösét, az azzal a kötelezettséggel is jár, hogy a hagyatékkal járó terhek viseléséből is ki kell vegye a részét.<sup>27</sup> Ezt kiküszöbölendő felmerülhetne a hagyományrendelés lehetősége, ugyanis ilyenkor a kedvezményezett mentesül a terhek viselése alól, csupán a számára rendelt dologi vagy kötelmi hagyományban részesül, mely alól kivételt képez az előbb említett eset, ha a juttatott vagyontárgy jelentős értéket képvisel. A tárgyalt körben elsősorban a dologi hagyománynak lenne jelentősége, mely „a hagyatékban meglévő valamely vagyontárgynak meghatározott személy részére juttatása, ha az ilyen részesedés nem minősül öröklésnek”<sup>28</sup> Ezzel kapcsolatban azonban felmerül a kérdés, hogy egyáltalán lehetnek-e a digitális javak hagyományrendelés tárgyai. A törvényszöveg kifejezetten rögzíti a vagyontárgy kifejezést, amelynek terjedelme vizsgálendő, tekintve, hogy a digitális javak elektronikus jellegük miatt fizikális valójukban nem léteznek. Ennek a dilemmának a feloldásában a Ptk. értelmező rendelkezései nyújtanak segítséget, ugyanis ott meghatározza, hogy a vagyontárgy dolog, jog vagy követelés.<sup>29</sup> Míg a vagyon „valamely jogalany anyagi értékben meghatározható jogainak (az aktívák) és kötelezettségeinek (a passzívák) összessége”<sup>30</sup>, a Ptk. alapján vagyontárgy csak a vagyon aktívuma lehet, a passzívák (pl. tartozások, szerződési pozíciók) kívül esnek ezen a kategórián. Bár a digitális adatoknak pozitív vagyoni értéke van, mégsem minősülnek a jelenlegi szabályozás szerint sem dolognak, sem jognak, sem követelésnek. Ugyanakkor figyelemmel arra, hogy az adatok a gazdasági forgalomban már a tulajdonjog potenciális tárgyaiként szerepelnek,<sup>31</sup> és jogi megítélésének alapja lehet a közgazdasági vagyonfogalom, amely alapján a digitális javaknak is pénzben kifejezhető érték tulajdonítható,<sup>32</sup> bevezethetőnek véljük az adattulajdon kategóriáját. Amennyiben az adat, függetlenül annak analóg vagy

<sup>24</sup> Uo. 28. o.

<sup>25</sup> 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 7:25. § (2) bekezdés.

<sup>26</sup> Uo. 7:25. § (3) bekezdés.

<sup>27</sup> Wellmann: i.m. 227. o.

<sup>28</sup> 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 7:31. § (1) bekezdés.

<sup>29</sup> Uo. 8:1. § (1) bekezdés 5. pont.

<sup>30</sup> Tókey Balázs: Értelmező rendelkezések, in. Csehi: i.m. 2490. o.

<sup>31</sup> Parti: Adat – érték – vagyon – tulajdon relációk 58-60. o.

<sup>32</sup> Uo. 58-59. o.

digitális jellegétől, tulajdon tárgya lehet, az öröklési jogban is könnyebben megítélhető viszonyokat eredményezhetne. Ehhez kapcsolódó megoldás lehet a rendhagyó dolgok kategóriájának kiegészítése a digitális adattal<sup>33</sup>. Ebben az esetben a dologra vonatkozó szabályok megfelelően alkalmazhatók a digitális adatokra is.

A digitális javak, így a kriptovaluták vagy egy bevételt hozó közösségi média oldal egyértelműen nem tartozik a dolog fogalma alá, mivel azt mint „birtokba vehető testi tárgy”<sup>34</sup> definiálja a Ptk., ezek pedig kizárólag az online térben léteznek. A jog fogalmába sem tartozik, ugyanis az az angol jog szerint „olyan vagyoni jogot jelent, amely bírósági eljárás, illetve kereset útján kikényszeríthető, mint egy tartozás, vagy egy szerződéses jog” és kikényszeríthetőség hiányában ebbe a kategóriába sem sorolhatók. Követelésről sem beszélhetünk, ugyanis a felek között nem jön létre olyan jogviszony, melynek kötelezettség a részét képezné.<sup>35</sup> Mindennek fényében tehát kétséges, hogy a digitális javak dologi hagyomány tárgyát képezhetnék.

Összességében tehát elmondható, hogy Magyarországon a gazdasági vagyoni jelleg egy olyan központi fogalmat jelent az öröklési jog tekintetében, ami a digitális javaink számára is megkerülhetetlen tulajdonságként kell szolgáljon, amennyiben azokat halálunk után tovább szeretnénk örökíteni. További problémát jelent még, hogy sokszor az elhunyton kívül nincs tudomása másoknak olyan javakról, amelyek egyébként bevételi forrásként szolgáltak számára még életében, így a hozzátartozók könnyen eleshetnek ezektől. Ezekre megoldást jelenthet a tudatos tervezés és végrendelezés, ez azonban aktív odafigyelést igényel az adott személytől.

## 2. A felhasználói fiókokhoz való hozzáférés és a személyiségi jogok kapcsolata

A felhasználói fiókok hozzáférési joga örökölhetőségének problémájában hatalmas szerepet játszik az, hogy ezek rendkívül személyes információkat tartalmaznak az adott személyre vonatkozóan, így eltérőek a vélemények arról, hogy mennyire célszerű ebbe az örökösöknek is betekintést engedni. Az öröklési jog érdekei és a privát szférát védő személyiségi jogok jelen esetben egymással ütközni látszanak, így célunk azon kérdés megválaszolása, hogy egy online profilhoz való hozzáférés biztosítása (az örökösök felhasználói oldalhoz való hozzáférése valójában nem az adatok öröklését jelenti) mennyire fér össze a személyiségi jogok tiszteletben tartásával, elsősorban a titokvédelemre és a kegyeleti jogra fókuszálva.

A mai felfogás szerint a személyiségi jogok, így a magántitokhoz való jog is, az emberi méltóságon alapulnak. A 23/1990. (X. 31.) Alkotmánybírósági határozat alapján az élet és az emberi méltóság elválaszthatatlan, így a halott embernek nem

<sup>33</sup> Parti Tamás ezt a megoldást tekinti a digitális adatok tulajdoni adaptációja Ptk-beli első lépésének. Lásd: Parti Tamás: *A digitális adatok tulajdoni adaptációja, a digitális javak vagyoni jogi kölcsönhatásainak tükrében*. PhD értekezés, Budapest, KRGE, 2023. 250. o. Elérhető: [https://corvina.kre.hu/phd/Parti\\_Tamas\\_Disszertacio.pdf](https://corvina.kre.hu/phd/Parti_Tamas_Disszertacio.pdf) (letöltve: 2024. 05. 15.)

<sup>34</sup> 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről, 5:14. § (1) bekezdés.

<sup>35</sup> Rácz Lilla: A személy és a dolog fogalmának (lehetséges) változásai a mesterséges intelligencia és a kriptovaluták világában, *Állam- és Jogtudomány*, 61 (2020) 4., 104. o. Elérhető: [https://jog.tk.hu/uploads/files/2020-04\\_RACZ-tan.pdf](https://jog.tk.hu/uploads/files/2020-04_RACZ-tan.pdf) (letöltve: 2022. 09. 19.)



lehetnek személyiségi jogai.<sup>36</sup> Ebből következik, hogy személyhez tapadó jellegük miatt csak személyesen lehet őket érvényesíteni. Személyiségi jog alany nélkül értelemszerűen nem áll fenn, az egyetlen lehetőséget az érdekek postmortem védelmére a kegyeleti jog jelenti, ami az elhunyt személy emlékét helyezi oltalma középpontjába. A Ptk. Kommentár alapján „a meghalt személy emlékének megsértését jelenti minden olyan magatartás, ami az elhunyt életében személyiségi jogi jogsértést jelentett volna”<sup>37</sup>, így ez érvényesül a nevesített jogok, köztük a magántitokhoz való jog esetében is. A Fővárosi Ítéltábla is egy konkrét ügyben azt hangsúlyozta, hogy a kegyeleti jog „az elhunyt egyes személyi vonatkozásai post mortem megsértésének tényén alapuló jog az elhunyt személy meghatározott hozzátartozóit, végrendeleti örököseit saját joguk alapján megillető személyiségi jog.”<sup>38</sup> A kegyeleti jognak létezik egy progresszív értelmezése, amelynek értelmében az elhunyt emlékének megsértése elsősorban a hozzátartozók emlékezéshez való jogát sérti, így a jogvédelmi eszközök is az ő rendelkezésükre állnak. Az pedig, hogy a hagyaték részét nem képező személyes adathalmazok az elhunyt halálát követően megszűnnek, a hozzátartozók emlékezéshez való igényét sérti.<sup>39</sup> Szintén a kegyeleti joggal kapcsolatban megemlítendő, hogy erre egyfajta átszármazásként is lehet tekinteni. Ezen nézet alapján az elhunyt személy személyisége még életében eszmei értéket képviselt, ez az érték pedig halála után is tovább él az élők tudatában. Így tehát a jogalkotó az élők személyiségi jogát részesíti védelemben a kegyeleti jog által, ugyanis az elhunyt személyiségi értéke az élők személyiségi jogává alakul.<sup>40</sup>

Hangsúlyozandó, hogy a kegyeleti jog megsértését jelentené, ha valaki az elhunytat még életében megillető személyiségi jogainak védelmét veszélyeztetné. Felmerülhet a kérdés, hogy Magyarországon ellentétes lenne-e a titokvédelemmel, ha egy közösségi platform felhasználójának örökösei betekintést nyernének egy adott személy privát levelezéseibe?

A Ptk. 2:46. § (1) bekezdése alapján a magántitok védelme kiterjed a levéltitokra is. A (2) bekezdés pedig meghatározza azokat az eseteket, amikor magántitok megsértéséről beszélhetünk, ezek különösen a „magántitok jogosulatlan megszerzése és felhasználása, nyilvánosságra hozatala vagy illetéktelen személlyel való közlése.” A magántitok fogalmát a törvény nem definiálja, de ide tartozik minden olyan tény, amelynek titokként való megőrzéséhez az érintett személynek méltányolandó érdeke fűződik. Azt, hogy egy magánlevelezés magántitoknak minősül-e, az adott eset összefüggései és körülményei vizsgálata után kell megítélni.<sup>41</sup> Kérdésként merülhet fel, hogy ez kiterjed-e az online kommunikációra is, illetve kiskorú beszélgetőfél esetén titoksértést jelentene-e a felhasználói fiók szülők általi hozzáférése?

<sup>36</sup> 23/1990. (X. 31.) AB határozat, ABH 1990, 88.

<sup>37</sup> Wellmann: i.m. 202. o.

<sup>38</sup> A Fővárosi Ítéltábla Pf.20831/2021/4. számú határozata személyiségi jog megsértése tárgyában.

<sup>39</sup> Schubauer Petra: *A digitális hagyaték egyes szabályozási kihívásai, különös tekintettel az adatvédelmi aspektusokra*, *Pro Futuro*, 11 (2021) 1., 87-88. o. Elérhető: <https://doi.org/10.26521/profuturo/2021/1/9856> (letöltve: 2021. 11. 10.)

<sup>40</sup> Petrik Ferenc: *A személyiség jogi védelme. A sajtó-helyreigazítás*, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2001, 179. o.

<sup>41</sup> BDT 2015. 3264.

Értékelni kell azt a tényt is, hogy mivel ketten, vagy adott esetben akár többen vesznek részt egy online beszélgetésben, nem csak az elhunyt, de a többi résztvevő érdekeire is figyelemmel kell lenni. A fiatalok által kialakított digitális viselkedési szokások alapján úgy véljük, feltételezhető, hogy a kommunikáció során fény derülhet olyan személyes jellegű adatra vagy tényre, amely nyilvánosságra kerülése az információ megosztójának érdeksérelmével járna.

Nem csak az elhunyt, de a beszélgetésben részt vevő másik fél is a titok urának számít, így a magántitok az ő védelmére is szolgál, az ő esetében mindenképp vizsgálni kell, fennáll-e a személyiségi jogok megsértése a fiókhoz való hozzáférés örökösöknek történő átengedésével. A magyar szabályozásban, mivel a Facebook profil belépési adatai vagyoni jelleget nem képviselnek és még személyhez fűződő adatoknak is minősülnek, a legegyszerűbb mód az örökösök hozzáféréseinek garantálására, ha azok valamilyen adathordozón mentésre kerültek, például az elhunyt számítógépének vagy mobiltelefonjának memóriájában. Ezzel azonban betekintést nyernének olyan privát beszélgetésekbe, melyekhez a titok urai feltételezhetően nem járultak kifejezetten hozzá. Álláspontunk szerint, amennyiben a harmadik személyek jogszerű öröklés útján jutnak hozzá a felhasználói fiókhoz, nem beszélhetünk titok jogosulatlan megszerzéséről. Felmerülhet a kérdés, hogy annak esetleges bizonyítása érdekében, hogy az elhunyt öngyilkosságot követett-e el, milyen módon használhatják fel a felhasználói szerződésbe jogutódként belépő szülők a megszerzett információkat. Erre vonatkozó magyar bírósági döntés alapján a más magántitkát tartalmazó bizonyíték az eljárás során felhasználható, amennyiben relevánsan összefügg a per tárgyával.<sup>42</sup>

A személyiségi jogok post mortem védelmének kérdése tekintetében érdemes kitekintést tenni egy nemrég lezárt német jogesetre, amely a Facebook-ítélet néven vált ismertté. Az ügy, amelyben a Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, továbbiakban: BGH) 2020-ban hozott ítéletet, olyan kérdéseket válaszolt meg, amelyekre eddig a jelenség újszerűsége és a jogi szabályozás bizonytalansága miatt nem volt példa. Nem csak Németországban, hanem Európa-szerte követendő mintát jelenthet hasonló ügyek felmerülése esetén. A tárgyalat esetében 2015 és 2018 között mindhárom fokú bíróság döntést hozott. A tényállás szerint egy 15 éves lányt 2012. december 3-án elütött a metrószerelvény Berlinben, aminek következtében nem sokkal később a kórházban életét veszítette. Annak érdekében, hogy a szülei kideríthessék, hogy öngyilkosságról volt-e szó, vagy baleset következménye a gyermekükkel történt tragédia, szerettek volna hozzáférni a lány Facebook üzeneteihez, ami azonban lehetetlenné vált, ugyanis a fiókot a Facebook 2012. december 9-én emlékdallá alakította. Ennek következménye, hogy a profilba belépni, illetve az ahhoz tartozó üzenetekhez hozzáférni nem lehet, még a helyes belépési adatok birtokában sem. A felperesek többször is kérvényezték, hogy engedélyezzék a lányuk fiókjába való belépést, az alperes azonban ezt megtagadta arra hivatkozva, hogy véleménye szerint az elhunyt szülei nem örökölhették meg a felhasználói fiókot, illetve a kérés teljesítése adatvédelmi problémákat is felvetne.<sup>43</sup>

<sup>42</sup> BDT 2015. 3243.

<sup>43</sup> LG Berlin, Urteil vom 17. 12. 2015 - 20 O 172/15, 7-18. bekezdés. Elérhető: <https://openjur.de/u/870262.html> (letöltve: 2022. 04. 05.)

Az elsőfokon eljáró bíróság az örökölhetőség kérdésében szerződéses viszonyként értelmezte a szolgáltató és a felhasználó közötti viszonyt, mivel attól függetlenül, hogy nem volt szükség pénzbeli ellenszolgáltatásra, mégis tartalmazott bérleti, munkaszerződési és szolgáltatási szerződési elemeket. Ebből következően pedig a megkötött szerződésből eredő jogok és kötelezettségek, többek között a fiókhoz való hozzáférés is az örökösökre szállt, mivel az egyetemleges öröklés a személyes adatokra is vonatkozik.<sup>44</sup> Így a Berlini tartományi bíróság (Landgericht Berlin, továbbiakban: LG Berlin) megállapította, hogy a felhasználói fiók az egyetemleges jogutódlás során a hagyaték részét képezheti, így az örökösök hozzáférést kaphattak annak érdekében, hogy a rájuk átszállt szerződéses jogviszonyból származó információigényeket érvényesíthessék.<sup>45</sup>

A BGH az LG Berlin álláspontját osztotta és kimondta, hogy a felhasználó és a szolgáltató között létrejött szerződéses jogviszonyból eredően a fiókhoz való hozzáférés joga az örökösökre szállt.<sup>46</sup> A bíróság az indokolás 23. bekezdésében egyértelműen kifejtette, hogy „Ez az igény öröklődik, és sem a postmortem személyiségi jog, sem a távközlési titoktartás, sem az adatvédelmi szabályok, sem az örökösök kommunikációs partnereinek általános személyiségi joga nem áll ennek útjában.”<sup>47</sup> Hozzátette, hogy a hozzáférési jog örökölhetőségét a felhasználási feltételek rendelkezései sem zárták ki, és ez az emlékdallá alakításból szintén nem vezethető le, mivel az csak az oldal sűgőközpontjában, és nem a felhasználási feltételekben szerepel, márpedig ez a német jog alapján szükséges lenne ahhoz, hogy a szerződés részét képezze.<sup>48</sup>

Az LG Berlin indokolása alapján a német jog szerint a szülők gyermekeik személyiségi jogainak őrzői, így itt nem állhat fenn ezek megsértése, tekintve, hogy ők az örökösök is.<sup>49</sup> Az elsőfokú bíróság itt arra alapozta álláspontját, hogy mivel a jogeset egy kiskorúról szól, a szülő mint törvényes képviselő volt a gyermek életében jogosult az ő személyiségi jogainak sérelme esetén fellépni, így az elhunyt személyes adataihoz szülők általi hozzáférés, így nem beszélhetünk személyiségi jogok sérelméről.<sup>50</sup> Ezzel szemben a Fellebbviteli Bíróság (Kammergericht, továbbiakban: KG) azt az álláspontot képviselte, hogy a szülők felügyeleti joga elenyészett a halál pillanatában, így ez az érv nem állja meg a helyét.<sup>51</sup> A BGH az LG Berlin által felhozottakat tartotta fenn hatályában.

Az ügy végkimenetele is a magyar jog alapján kifejtett álláspontunkkal hasonló eredményt hozott, hiszen a BGH nem állapította meg személyiségi jogok megsértését. Az eldöntendő kérdés vitatott jellegét mutatja, hogy eltérően foglaltak

---

<sup>44</sup> Uo. 30. bekezdés.

<sup>45</sup> Uo. 36-37. bekezdés.

<sup>46</sup> BGH, Urteil vom 12. 7. 2018 - III ZR 183/17, 24. bekezdés. Elérhető: <https://openjur.de/u/2110135.html> (letöltve: 2022. 04. 05.)

<sup>47</sup> Saját fordítás, uo. 23. bekezdés.

<sup>48</sup> Uo. 34. bekezdés.

<sup>49</sup> KG, Urteil vom 31. 5. 2017 - 21 U 9/16, 18. bekezdés. Elérhető: <https://openjur.de/u/873426.html> (letöltve: 2022. 04. 05.)

<sup>50</sup> LG Berlin, Urteil vom 17. 12. 2015 - 20 O 172/15, 42. bekezdés. Elérhető: <https://openjur.de/u/870262.html> (letöltve: 2022. 04. 05.)

<sup>51</sup> Uo. 31. bekezdés.

állást az eljáró bíróságok abban, hogy sérti-e a magántitokhoz való jogot az, ha az örökgyógy helyébe jogutódként lépő örökös betekintést nyer a fiók használatával lefolytatott privát beszélgetésekbe. A másodfokon eljáró KG a távközlési törvény alapján jogsértést állapított meg, így az elsőfoktól eltérően már az öröklésnek sem adott helyt. Álláspontja szerint, mivel a fiókban található információk titokvédelem alatt állnak, sértené a beszélgetőpartner jogait, ha az örökösök betekintést nyernének a kommunikációba, mert az nem adta hozzá kifejezett engedélyét.<sup>52</sup> Ezzel szemben az elsőfok, illetve a német Legfelsőbb Bíróság azt az álláspontot képviselte, hogy a távközlési törvény a harmadik személyektől védi az adott üzenetváltást. Az örökös ebben az esetben a bírói indokolás szerint nem számít harmadik személynek, hanem az örökléssel a kommunikációs folyamatok részesévé válik, amely mint olyan, továbbra is titokvédelem alatt áll.<sup>53</sup> Az ítéletből az is kiderül, hogy a jogalkalmazó szerződési jogi szempontból közelítette meg a problémát amikor rögzítette, hogy a lány szülei az elhunyt gyermekük helyébe lépve a felhasználói szerződés alanyaivá váltak.<sup>54</sup>

Eltérést jelent ugyanakkor a magyar szabályozástól, hogy a német polgári törvénykönyv (Bürgerliches Gesetzbuch, továbbiakban: BGB) elutasítja a digitális hagyaték vagyoni és nem vagyoni elemei közötti különbségtételt arra hivatkozva, hogy a jellemző nem egyértelműen megállapítható.<sup>55</sup> Ez valóban eltérő eredményekre vezethet, ami egy olyan szolgáltatás esetében, ami a világon bárhol elérhető, nem feltétlenül célszerű és problémákhoz vezethet. Elég utalni a Google Drive példájára, ami adott esetben olyan elemeket, például egy könyv kéziratát, fontos dokumentumokat is tartalmazhat, melyek első pillantásra nem tűnnek értékesnek, az örökösök mégis bevételhez juthatnak belőle, ennek esetenkénti egyéni felmérése azonban a szolgáltató részéről aránytalanul sok idő- és energiárfordítást igényelne.

Ezen kívül az ítélet arra is felhívta a figyelmet, hogy a digitális és analóg hagyaték közötti különbségtétel az örökös számára hátrányosabb helyzetet eredményez és megkérdőjelezhető a helyessége. Ugyanis, míg a digitális hagyaték esetében pont a személyes jellegre hivatkozva veszik ki az egyes elemeket az öröklés köréből, addig az örökgyógy levelei és naplója szintén rendkívül személyes információkat tartalmaznak, mégis dolog voltuknál fogva minden további nélkül örökölhetők. Ezt kiegészítve az indokolás párhuzamot von a felhasználói fiók és egy bérbeadott lakás között azzal a példával, hogy a bérbeadónak is anélkül kell hozzáférést biztosítania a lakáshoz az örökösök számára, hogy azt előbb átkutatná személyes vagy vagyontárgyak után, ezzel is utalva arra, hogy a szolgáltatónak is a fiókot annak tartalmára tekintet nélkül kellene átengednie a szülők számára.<sup>56</sup>

<sup>52</sup> KG, Urteil vom 31. 5. 2017 - 21 U 9/16, 81. bekezdés. Elérhető: <https://openjur.de/u/873426.html> (letöltve: 2022. 04. 05.)

<sup>53</sup> BGH, Urteil vom 12. 7. 2018 - III ZR 183/17, 64-65. bekezdés. Elérhető: <https://openjur.de/u/2110135.html> (letöltve: 2022. 04. 05.)

<sup>54</sup> Stralendorff Nóra: A digitális hagyaték kérdése a német joggyakorlatban, *Közjegyzők Közlönye*, 67 (2020) 1., 28. o.

<sup>55</sup> LG Berlin, Urteil vom 17. 12. 2015 - 20 O 172/15, 31. bekezdés. Elérhető: <https://openjur.de/u/870262.html> (letöltve: 2022. 04. 05.)

<sup>56</sup> Uo. 31-32. bekezdés.

Az elhunyt személy személyes adatainak védelme, a hozzátartozók igénye internetes levelezések tartalmának megismerésére, az azokkal való rendelkezésre, továbbá a túlélő harmadik személy személyiségi jogai olyan érdekek, melyeket a bíróságnak mérlegelni kell, és állást foglalni, hogy konkrét ügyben melyik élvez elsőbbséget.<sup>57</sup>

A két ország jogrendszerének álláspontját összevetve véleményünk szerint indokolt a szülők gyermekük felhasználói fiókjához való hozzáféréseinek biztosítása, mely nem jelenti sem az elhunyt, sem pedig a vele kommunikációban részt vevő felek személyiségi jogainak megsértését, már csak arra is tekintettel, hogy a szülők a gyermekük nevében jognyilatkozatokat tehettek meg. Még ha nagykorú lenne is az elhunyt, az örökösök jogszerű módon jutnának a fiókban tárolt információkhoz, így nem lehetne titok jogosulatlan megszerzéséről beszélni. Ezen indokoknál fogva nem tartjuk jogellenesnek sem az elhunyt, sem a beszélgetőpartner oldaláról a felhasználói fiókhoz való hozzáférési jog öröklését, természetesen amennyiben a hozzáférést igénylő és megszerző fél nem használja fel a beszélgetés során megosztott információkat.

Az adatalany személyes adatainak halála utáni jogi sorsát illetően meghatározó szerepe lehet az adatforrás és az adatkezelő közötti megállapodásnak. Amikor ugyanis a közösségi oldalra valamely természetes személy regisztrál, a közösségi oldal üzemeltetőjével polgári jogi jogviszonyt létesít az általános szerződési feltételek elfogadásával.<sup>58</sup> Ezt a kötelmi jogi megközelítést tükrözi a magyar jogalkotó által alkalmazott megoldás. A Magyar Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (továbbiakban NAIH) online adatok halál utáni sorsára vonatkozóan megfogalmazott ajánlása szerint, tekintettel arra, hogy a szolgáltatási szerződés és ezzel együtt a személyes adatok kezelésének célja is a felhasználó halálával együtt többnyire megszűnik, az elhunyt személlyel kapcsolatos adatokat főszabály szerint törölni kell.<sup>59</sup> A NAIH ajánlás és a GDPR Preambulum (25) bekezdés felhatalmazása alapján 2018-ban a jogalkotó módosította az információs önrendelkezési jogról és információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényt (továbbiakban: Infotv.). A post mortem privacy körében a magyar jogot illetően előremutatók azon rendelkezései, melyek a személyes adatokkal összefüggő jogok érvényesítésére vonatkoznak az érintett halálát követően. Az Infotv. 25. §-a alapvetően az adatkezeléssel kapcsolatos jogokra terjed ki, és fontos állomásnak tekinthető abban a folyamatban, melynek eredményeképp az örökhagyó halálát követően is rendelkezhet személyes adatai sorsáról, kialakítva ezáltal akár a „post mortem adatvédelem” intézményét.<sup>60</sup> Bár az Infotv. kiegészítése az adatalany információs önrendelkezési jogát biztosítja, az ilyen

<sup>57</sup> Schubauer: i.m. 96. o.

<sup>58</sup> Németh Szabolcs: Iustitia megemlégett Téged egy bejegyzésben - A közösségi oldalak felhasználói közötti viszonyrendszerek polgári jogi értékelése, *Infokommunikáció és Jog*, 15 (2018) 70., 36. o. Az így létrejött megállapodások jellegéről részletesen lásd: Halász Csenge: "Csak pár kattintás?" - Elmélkedés a közösségi oldalak szolgáltatói és felhasználói között létrejött blankettaszerződésekről, *Gazdaság és Jog*, 32 (2024) 1-2., 22-27. o.

<sup>59</sup> Péterfalvi Attila: A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ajánlása az online adatok halál utáni sorsáról. 2015. 7. o. Elérhető: [https://www.naih.hu/files/Ajanlas\\_online-adatok-halal-utani-sorsarol.pdf](https://www.naih.hu/files/Ajanlas_online-adatok-halal-utani-sorsarol.pdf) (letöltve: 2024. 05. 16.)

<sup>60</sup> Boóc: i.m. 37. o.

jellegű nyilatkozatok kezelését illetően központosított hatósági háttérrel nem alakított ki, amely magában hordozza azt a veszélyt, hogy az adatok védelme széttöredezetté válhat.<sup>61</sup>

### 3. Az amerikai megoldás

A kontinentális jogrendszerektől kissé eltávolodva érdemes vetni egy pillantást a tengeren túli szabályozásra is, ugyanis bár alapvetően más oldalról közelítik meg a problémát, mégis hasznos lehet ötletet meríteni az amerikai szabályozásokból a jövőre nézve.

Többszöri tagállami próbálkozás után 2014-ben végre elfogadtak az USA-ban egy egységes szövetségi törvénytervezetet, a digitális vagyontárgyakhoz való egységes bizalmi vagyonkezelői hozzáférésről szóló törvényt (Uniform Fiduciary Access to Digital Assets Act), amely azóta több módosításon is keresztülment. A jelenlegi vizsgálat tárgyát a 2015-ös felülvizsgált törvény képezi (továbbiakban: RUFADAA), amely egy személy online fiókjaihoz való hozzáférést szabályozza arra az esetre, ha a tulajdonos meghal, vagy elveszíti a fiókok kezelésére való képességét. Ez nagyban megkönnyítette az amerikai székhellyel rendelkező nagy szolgáltatók dolgát is, mivel így minden, azt elfogadó tagállamban egységes szabályoknak kell megfelelniük, nem pedig a sokszor egymástól eltérő helyi törvényeknek. A RUFADAA az 50 tagállam szinte mindegyikében jelenleg is hatályban van, Massachusetts 2022-ben vezette be, Delaware a törvény korábbi verzióját fogadta el, Kalifornia, Louisiana, Oklahoma, illetve Puerto Rico pedig még várat magára.<sup>62</sup> Erre tekintettel pedig kijelenthető, hogy a RUFADAA jelenti az irányadó szabályozást a digitális hagyatékek tekintetében az USA területén.

A törvény a természetes személyek valamennyi online adatát a digitális vagyon (digital asset) fogalmába tartozónak tekinti. Elsősorban a digitális oldalakon tárolt fényképek, videók, megosztások és hozzászólások tartoznak ebbe a körbe.<sup>63</sup>

A törvény a hatálya vonatkozó rendelkezések között alapvetően 4 csoportra osztja az eljárni jogosult személyek körét, akik a hagyatékek gondnoka, illetve végrehajtója, a cselekvőképtelen személy gondnoka, a meghatalmazott ügyvéd és a bizalmi vagyonkezelő, akikre részben azonos, részben eltérő szabályok is vonatkoznak.<sup>64</sup>

Ehhez kapcsolódóan érdemes megvizsgálni még részletesebben, hogy mire is terjed ki a törvény hatálya, milyen adatokhoz férhet hozzá a vagyonkezelő az adott személy halála után. A törvény a digitális javak körének definiálására is kísérletet tesz. A jogalkotó az értelmező rendelkezéseknél kifejti, hogy a digitális javak „olyan

<sup>61</sup> Schbauer: i.m. 92-93. o.

<sup>62</sup> Uniform Law Commission: Fiduciary Access to Digital Assets Act, Revised. Elérhető: <https://www.uniformlaws.org/committees/community-home?CommunityKey=f7237fc4-74c2-4728-81c6-b39a91ecdf22> (letöltve: 2022. 09. 01.)

<sup>63</sup> Németh Szabolcs: PrintScreen – Pillanatfelvétel a közösségi oldalak jogi szabályozásának kihívásairól és aktuális fejleményeiről, *Infokommunikáció és Jog*, 14 (2017) 69., 84. o.

<sup>64</sup> Németh Szabolcs: Online adataink jogi sorsa a halál után, in: *Technológia jog: új globális technológiák jogi kihívásai* (szerk.: Tóth András), Budapest, KRE ÁJK, 2016, 267. o. Elérhető: [https://ajk.kre.hu/images/doc/Uj\\_technologia\\_jog\\_kotet.pdf](https://ajk.kre.hu/images/doc/Uj_technologia_jog_kotet.pdf) (letöltve: 2022. 04. 03.)

elektronikus nyilvántartások, amelyekhez az egyéneknek joguk vagy érdekük fűződik”.<sup>65</sup> Az ehhez kapcsolódó kommentár azzal egészíti ezt ki, hogy arra tekintettel, miszerint bizonyos nyilvántartások mind digitális, mind analóg formában létezhetnek, kifejezetten kizárja a törvény hatálya alól a digitális nyilvántartások alapjául szolgáló eszközöket, mint például egy online bankszámlán tárolt összeget. A fogalom minél pontosabb meghatározása érdekében több oldalról is megközelíti a törvény a kérdést, így ide sorolja „minden jelenleg létező és még megalkotásra váró elektronikus nyilvántartás típusát”. Ezen felül ide tartozónak nyilvánít minden elektronikusan tárolt információt, többek között a felhasználó számítógépén, illetve digitális eszközein tárolt adatokat, a weboldalakra feltöltött tartalmakat és a digitális tulajdonhoz fűződő jogokat. Nem utolsósorban pedig az adatcsoportok két fajtáját is megkülönbözteti, egyrészt az elektronikus kommunikáció katalógusát, amely napló jellegű bejegyzéseket takar, mint az e-mail címek, elküldés dátuma és időpontja. Másrészt pedig az elektronikus kommunikáció tartalmát, amely az üzenet szövegében található olyan információkat jelent, amelyekhez a nyilvánosságnak nincs hozzáférése, ez az elektronikus hírközlési adatvédelmi törvény (Electronic Communications Privacy Act, továbbiakban: ECPA) definíciójával egyezik meg, így a szövetségi adatvédelmet is élvezik.<sup>66</sup>

Kiemelendő, hogy a RUFADAA tágabban értelmezi a digitális javak körét a pusztán gazdasági értékénél, mivel annak szentimentális aspektusát is figyelembe veszi a hozzátartozók érdekében. Ennek fényében hangsúlyozandó, hogy a törvény az értelmező rendelkezésekhez fűzött kommentárban az elektronikus kommunikációt mint olyat, a digitális javak egy sajátos fajtájának titulálja, ami az ECPA védelmét is élvezi. A magyarázat szerint „ide tartoznak az e-mailek, szöveges üzenetek, azonnali üzenetek és minden más, magánfelek közötti elektronikus kommunikáció”. Az viszont, hogy a törvény a digitális javak körében tárgyalja az elhunyt üzeneteit, felveti a kérdést, hogyan is fér össze ez a szabályozás a felhasználási feltételekkel, ami, mint például a Facebook esetében, nem ad ehhez hozzáférést a hagyatéki kapcsolattartónak. A választ erre a törvény 4. és 5. szakaszában találjuk, mely egy háromlépcsős folyamatból áll. A RUFADAA próbálja minél jobban előnyben részesíteni a felhasználó akaratát, így amennyiben a szolgáltató lehetőséget biztosít kedvezményezett kijelölésére, az így megtett akaratnyilatkozat (amennyiben az módosítható vagy akár törölhető is a felhasználó által) „felülírja az ellentétes utasítást az elhunyt végrendeletében, bizalmi vagyonkezelésében, meghatalmazásában vagy egyéb feljegyzésében foglaltakkal szemben”.<sup>67</sup> A következő lépcső, hogy amennyiben a felhasználó nem tett nyilatkozatot a szolgáltatónál, de az előbb felsorolt rendelkezések közül tett olyat, ami a digitális javai kezelésére irányul, akkor a törvény ezt az akaratát részesíti előnyben. Ebben az esetben a vagyonkezelőnek a releváns dokumentumot is be kell mutatnia a szolgáltató felé a hozzáférés igénylésekor. A jogalkotó kifejezett választ is ad az előbb

<sup>65</sup> Revised Uniform Fiduciary Access to Digital Assets Act, 2015, Section 2, (10).

<sup>66</sup> Revised Uniform Fiduciary Access to Digital Assets Act (2015), 6-7. o. Elérhető: <https://www.uniformlaws.org/HigherLogic/System/DownloadDocumentFile.ashx?DocumentFileKey=112ab648-b257-97f2-48c2-61fe109a0b33&forceDialog=0> (letöltve: 2022. 09. 01.)

<sup>67</sup> Revised Uniform Fiduciary Access to Digital Assets Act, 2015, Section 4, (a).

felvetett kérdésre, ugyanis a 4. szakasz (c) pontjában rögzíti, hogy amennyiben a felhasználó a szolgáltatónál nem tesz nyilatkozatot a digitális javainak kezelésére vonatkozóan (ami tekintve, hogy kizárólag a szolgáltató által biztosított keretek között lehetséges, értelemszerűen nem ellentétes a felhasználási feltételekkel), de más módon igen, viszont a felhasználási feltételekkel ellentétes tartalommal, a törvény a felhasználó akaratát részesíti előnyben és kötelezi a szolgáltatót a hozzáférés megadására. Harmadik lépcsőként, ha a felhasználó az előbb felsorolt formák egyikében sem fejezi ki az akaratát, a felhasználási feltételek rendelkezései fognak automatikusan ennek helyébe lépni, és az elhunyt digitális javainak sorsát meghatározni. Mindettől függetlenül az 5. szakasz értelmében arra a személyre, akinek az elhunyt hozzáférést ad a fiókjához, ugyanúgy érvényesek azok a felhasználási feltételek, amelyek az eredeti tulajdonosra vonatkoztak.

A felhasználói önrendelkezéshez kapcsolódóan, mely a törvény első lépcsőjét alkotja, érdemes egy pillantást vetni a GAFAM óriásvállalatok közül pár szolgáltató által nyújtott lehetőségre. A Google esetében beállítható, hogy mennyi idő után tekintse a szolgáltató inaktívna az adott fiókot, amit számos értesítés és kapcsolatfelvételi kísérlet előz meg. Ezután megadhatjuk az értesítendő személyek körét, illetve a velük megosztandó adatokat, amelyekhez az inaktivitás megállapítása után 3 hónapig kapnak hozzáférést, így lehetőségük van a fontos dokumentumok és információk mentésére. Ha mindezt beállítottuk, utolsó lépésként lehetőség van annak eldöntésére, hogy szeretnénk-e az inaktív fiók törlését kérni, ez esetben a fiókunkhoz kapcsolódó privát és nyilvános adatok is törlésre kerülnek.<sup>68</sup>

A Facebook esetében, bár szabályozása e tekintetben az évek során folyamatosan fejlődött, az alapot még mindig az emlékdallá alakítás képezi. Itt is megjelenik azonban a felhasználó előre tervezésére hagyatkozás, ugyanis lehetőség van hagyatéki kapcsolattartó kijelölésére, illetve a profil végleges törlésének igénylésére. Az emlékdallal fő jellemzője, hogy amennyiben ahhoz nem tartozik hagyatéki kapcsolattartó, a Facebook abban az állapotban fagyasztja be a fiókot, amilyenben az a halálról való értesülés pillanatában volt. Ennek következtében abba nem lehet bejelentkezni, vagy annak tartalmát megváltoztatni – azt leszámítva, hogy amennyiben erre eddig is lehetőség volt, az ismerősök posztolhatnak az elhunyt idővonalára. Az emlékdallal alakítás további következménye, hogy amennyiben az adott felhasználó volt az egyetlen adminisztrátora egy oldalnak, az emlékdallal alakítási kérelem beérkezését követően az oldal automatikusan törlésre kerül.<sup>69</sup> A Facebook felhasználói számára lehetőséget biztosít hagyatéki kapcsolattartó kijelölésére. Az ő munkája lényegét tekintve egy fiók idővonalának moderálása annak emlékdallal alakítása után, azonban sem bejelentkezni nem tud a fiókba, sem az ahhoz tartozó üzenetekhez nem fér hozzá. Lényeges azonban, hogy amennyiben úgy látja jónak, kérheti a fiók eltávolítását, illetőleg amennyiben ezt az adott személy beállította, másolatot tölthet le az ott megosztott tartalmakról. Ezen felül biztosított, hogy "egyértelmű hozzájárulást tartalmazó, érvényes végrendelet vagy más

<sup>68</sup> Google-fiók Súlyó: Az inaktív fiók kezelője. Elérhető: <https://support.google.com/accounts/answer/3036546?hl=hu> (letöltve: 2024. 05. 15.)

<sup>69</sup> Facebook Súlyóközpont: Mi történik a Facebook-fiókkal a halálom után? Elérhető: [https://www.facebook.com/help/103897939701143/?helpref=uf\\_share](https://www.facebook.com/help/103897939701143/?helpref=uf_share) (letöltve: 2024. 05. 15.)



törvényes jóváhagyási dokumentum<sup>70</sup> hozzáférést kapjon a fiók üzeneteihez.

Hasonlóan a Google megoldásához, az Apple-nél is lehet hagyatéki kontaktot megadni, ami egy 2022-es újítás és az iOS 15.2, iPadOS 15.2 és macOS 12.1 rendszerektől kezdve jelent meg. Ennek lényege, hogy a hagyatéki kontaktként megjelölt személy a hozzáférési kulcs, tehát egy, az elhunyt által a kijelöléskor létrehozott belépési kód, illetve halotti bizonyítvány birtokában hozzáférést kérhet az eltávozott személy Apple ID-jához, más néven azonosítójához, amely hozzáférést enged az Apple szolgáltatásaihoz és tartalmához.<sup>71</sup> Mint ahogy a Google-nél is láttuk, itt is csak ideiglenes hozzáférés biztosított a hagyatéki kontakt számára, aki az első hagyatéki fiók-kérelem jóváhagyását követően három évig fér hozzá a fiókban tárolt adatokhoz, melyek az időtartam leteltével véglegesen törlésre kerülnek.<sup>72</sup> Érdekesség azonban, hogy a Google-től eltérően az Apple felhasználók nem tudnak adatköröket kijelölni, amelyeket szeretnének megosztani a hagyatéki kontakttal, hanem azok az Apple által kijelölt adatokat automatikusan meg fogják kapni.<sup>73</sup>

Az a tény azonban, hogy a RUFADAA esetében a jogalkotó a digitális javak körébe sorolja az elektronikus kommunikációt, nem jelenti azt, hogy ahhoz automatikusan hozzáférést is kapnának azok, akik igényüket erre benyújtják. A szabályozás nagy hangsúlyt fektet a privát tér megőrzésére, így igyekszik a legindokoltabbakra limitálni azon esetek számát, amikor bárki betekintést nyerhet a felhasználó beszélgetéseibe. Az elektronikus kommunikáció tartalmához való hozzáférés az igénylő státuszától függően lesz sikeres vagy elutasított. Először is, ha a felhasználó kifejezetten hozzájárult a tartalom felfedéséhez, vagy a bíróság így rendelkezett, az erre jogosult személyek hozzáférést kapnak a kommunikációhoz. Amennyiben ez hiányzik, a kérelem negatív elbírálás alá esik.<sup>74</sup> Megbízás esetében a szolgáltató köteles kiadni a megbízottnak a tartalmat, amennyiben erre a megbízás kiterjedt, hasonlóképp a bizalmi vagyongazdálkodás esetében is<sup>75</sup>. Végül pedig a cselekvőképtelen személy gondnoka is csak bírósági engedély alapján férhet hozzá a tartalomhoz, hiszen ahogy az a kommentárban is szerepel, a cselekvőképtelen személynek is joga van a privát szférához.<sup>76</sup>

Mindebből látszik, hogy a RUFADAA mellett, hogy az adatvédelmi törvénnyel kiegészülve igyekszik védeni az egyén privát szféráját, széleskörű rendelkezési jogot biztosít a felhasználónak, még akár a szolgáltatóval kötött felhasználási feltételeket is felülírva. Előrelépést jelent, hogy a törvény hatályára vonatkozó rendelkezéseknél olyan definíciókat ad a digitális javakra illetve az elektronikus kommunikációra nézve, amely más országok számára is kiindulópont lehet. Bár nézőpontbeli eltérést

---

<sup>70</sup> Facebook Súlyközpont: Milyen adatokat tölthet le a hagyatéki kapcsolattartó a Facebookról? Elérhető: [https://www.facebook.com/help/408044339354739?helpref=faq\\_content](https://www.facebook.com/help/408044339354739?helpref=faq_content) (letöltve: 2024. 05. 18.)

<sup>71</sup> Az Apple Media Szolgáltatásainak Általános Szerződési Feltételei. Elérhető: <https://www.apple.com/legal/internet-services/itunes/hu/terms.html> (letöltve: 2024. 05. 18.)

<sup>72</sup> Apple Súlyközpont: Hagyatéki kontakt hozzáadása az Apple ID-jához, 2024. 04. 24. Elérhető: <https://support.apple.com/hu-hu/HT212360> (letöltve: 2024. 05. 18.)

<sup>73</sup> Apple Súlyközpont: Olyan adatok, amelyekhez egy hagyatéki kontakt hozzáférhet, 2023. 11. 03. Elérhető: <https://support.apple.com/hu-hu/HT212362> (letöltve: 2024. 05. 18.)

<sup>74</sup> Revised Uniform Fiduciary Access to Digital Assets Act, 2015, Section 7.

<sup>75</sup> Uo. Section 9-11-12.

<sup>76</sup> Uo. Section 14.

jelenthet, hogy az amerikai felfogás alapvetően tágan értelmezi azt, milyen adatok is tartoznak ide. Ez azonban a magyar állásponthoz képest, amely kizárólag a gazdasági értéket veszi figyelembe, kifejezetten kedvező a hozzátartozók számára. Ezen felül pedig a dologi hagyománnyal kapcsolatos kérdésre is megoldást kínál, ugyanis kifejezetten utal rá, hogy van lehetőség a végrendeletben is olyan személy megnevezésére, aki gondozni fogja az adott személy felhasználó fiókjait annak halála után.

### Összegzés

A téma relevanciáját támasztja alá, hogy Magyarországon is napról napra egyre több ember regisztrál az interneten található különböző felületekre, választja az online ügyintézés az offline helyett, így a jövőben egyre több és több ember életében fog esedékessé válni a digitális javak kérdése arra az esetre, ha ő már nem lesz ott, hogy gondoskodjon a sorsukról. Figyelemmel arra, hogy a Európai Unióban alkalmazandó általános adatvédelmi rendelet nem vonatkozik az elhunyt személyekkel kapcsolatos személyes adatok kezelésére, a GDPR Preambulum (25) bekezdése felhatalmazza a tagállamokat, hogy az elhunyt személyek személyes adatainak kezelését rendezzék. Egyes jogrendszerek, például a francia és a magyar, már éltek ezzel a lehetőséggel. Azonban ilyen jogalkotási megoldás nélkül hangsúlyozandó, hogy a szolgáltatók saját, az általános szerződési feltételekben vagy a felhasználási feltételekben meghatározott rendelkezései érvényesülnek, ami sokszor nehézkes és problémás helyzeteket eredményezhet a magyar felhasználók számára. Ez főleg azoknál a szolgáltatóknál tűnhet fel elsősorban, amelyek amerikai székhelyűek, mivel náluk sokszor a magyar jogrendszertől idegen eljárás a jellemző, illetve az angol nyelvű ügyintézés is problémát jelenthet az ebben nem járatos személyek számára.

Szintén nem elhanyagolandó szempont, hogy a felhasználók a privát szférájukba tartozó információkat és személyes adatokat töltenek fel a szolgáltatók által működtetett oldalakra, az adatvédelem azonban a személyiségi jogokhoz hasonlóan csak az élő természetes személyeket illeti meg. Az online fiókokhoz való hozzáférési jog örökölhetősége szempontjából az adatvédelem kifejezetten fontos tényező, ugyanis az ott található információk az örökösökre is vonatkozhatnak, azaz az elhunyt személyes adatai közvetlenül utalhatnak még élő adatforrások személyes adataira. A belépéssel az elhunyt személyes adataihoz is hozzáférnek, gyakorlati lehetőségük adódik az azokkal történő rendelkezésre. Az adatvédelemre kifejezett hangsúlyt fektet mind az európai uniós, mind a hazai szabályozás, ami tovább fokozza a megoldandó öröklési jogi kérdések számát.

Kiemelendőnek tartjuk azonban, hogy amint a RUFADAA három lépcsője közül is csupán a legalsón helyezkedett el a szabályozási kényszer, úgy Magyarországon is elsősorban az önrendelkezést kellene előtérbe helyezni. Ha a felhasználók nagy része kijelölné, hogy kinek kíván hozzáférést engedni halála után a regisztrált fiókjaihoz, azzal azt is meg lehetne előzni, hogy jogszabályi szinten rendelkezni kelljen az eljárásról, ugyanis minimálisra csökkenne a bizonytalan szituációk száma. A jogalkotásnak – bár az emberek védelmét és érdekét szolgálja –, mégis szem előtt kell tartani, hogy csupán a legszükségesebb esetekben érdemes ehhez a módszerhez

folyamodni. Amíg arra lehetőség adódik, meg kell hagyni az egyéneknek a lehető legnagyobb mértékű szabadságot és a jogalkotás kötelező erejével csupán akkor beleszólni a magánélet kérdéseibe, amikor más módon nem érhető el a cél.

## Irodalomjegyzék

- Papp János Tamás: A közösségi média típusai, in: *„Gondolatok köztere” A közösségi média személyiségvédelemmel összefüggő kihívásai és szabályozása az egyes államokban* (szerk.: Barzó Tímea – Czékmann Zsolt – Csák Csilla), Miskolc, Miskolci Egyetemi Kiadó, 2021, 19-23. o.
- Parti Tamás: *A digitális adatok tulajdoni adaptációja, a digitális javak vagyoni jogi kölcsönhatásainak tükrében*. PhD értekezés, KRGE, Budapest, 2023. Elérhető: [https://corvina.kre.hu/phd/Parti\\_Tamas\\_Disszertacio.pdf](https://corvina.kre.hu/phd/Parti_Tamas_Disszertacio.pdf) (letöltve: 2024. 05. 15.)
- Petrik Ferenc: *A személyiség jogi védelme. A sajtó-helyreigazítás*, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2001.
- Tókey Balázs: Öröklés, in: *2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről kommentárja* (főszerk.: Csehi Zoltán), Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., 2021. 2321-2327. o.
- Tókey Balázs: Értelmező rendelkezések, in: *2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről kommentárja* (főszerk.: Csehi Zoltán), Budapest, Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., 2021. 2485-2495. o.
- Wellmann György (szerk.): *Polgári jog I/VI. - Bevezető és záró rendelkezések, Az ember mint jogalany, Öröklési jog*, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2021.
- Boóc Ádám: Technológiai kihívások a polgári jogban, különös tekintettel az öröklési jogra, in: *Technológiai kihívások az egyes jogterületeken* (szerk.: Homicskó Árpád Olivér), Budapest, KRE ÁJK, 2018, 25-38. o.
- Csikós Dóra: Digitális hagyaték – digitális lenyomatunk elsimítása vagy kőbe vésése, *Kharón Thanatológiai Szemle*, 24 (2020) 3., 46-57. o. Elérhető: [https://kharon.hu/docu/2020-3\\_csikos-digitalis.pdf](https://kharon.hu/docu/2020-3_csikos-digitalis.pdf) (letöltve: 2022. 09. 01.)
- Halász Csenge: "Csak pár kattintás?" - Elmélkedés a közösségi oldalak szolgáltatói és felhasználói között létrejött blankettaszerződésekről, *Gazdaság és Jog*, 32 (2024) 1-2., 22-27. o.
- Jogi Fórum/MOKK, (2022): Mi lesz digitális javainkkal a halálunk után? – Fontos kérdések a kriptopénzek, a közösségimédia-profilok vagy a felhőben tárolt dokumentumok öröklésével kapcsolatban. Elérhető: <https://www.jogiforum.hu/hir/2022/01/19/mi-lesz-digitalis-javainkkal-a-halalunk-utan-a-kriptopenzek-a-kozossegimedia-profilok-vagy-a-felhoben-tarolt-dokumentumok-oroklese/> (letöltve: 2022. 09. 01.)
- Nagy Andor: Személyes digitális hagyatékok megőrzése, in: *Valóságos könyvtár - könyvtári valóság. Könyvtár- és információtudományi tanulmányok 2020* (szerk.: Kizsl Péter, Boda Gáborné Köntös Nelli), Budapest, ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet, 2021. 393-402. o. Elérhető: <https://doi.org/10.21862/vkkv2020.393> (letöltve: 2024. 05. 08.)

- 
- Németh Szabolcs: Iustitia megemlégett Téged egy bejegyzésben – A közösségi oldalak felhasználói közötti viszonyrendszerek polgári jogi értékelése, *Infokommunikáció és Jog*, 15 (2018) 70., 36-40. o.
  - Németh Szabolcs: Online adataink jogi sorsa a halál után, in: *Technológia jog: új globális technológiák jogi kihívásai* (szerk.: Tóth András), Budapest, KRE ÁJK, 2016, 261-274. o. Elérhető: [https://ajk.kre.hu/images/doc/Uj\\_technologia\\_jog\\_kotet.pdf](https://ajk.kre.hu/images/doc/Uj_technologia_jog_kotet.pdf) (letöltve: 2022. 04. 03.)
  - Németh Szabolcs: PrintScreen – Pillanatfelvétel a közösségi oldalak jogi szabályozásának kihívásairól és aktuális fejleményeiről, *Infokommunikáció és Jog*, 14 (2017) 69., 83-86. o.
  - Öhman, Carl J. – Watson, David: Are the dead taking over Facebook? A Big Data approach to the future of death online. *Big Data & Society*, 6 (2019) 1. Elérhető: <https://doi.org/10.1177/2053951719842540> (letöltve: 2022. 10. 31.)
  - Parti Tamás: Adat – érték – vagyon – tulajdon relációk, *Gazdaság és Jog*, 30 (2022) 9-10., 54-60. o.
  - Parti Tamás: Digitális hagyaték? De miről is beszélünk? avagy digitális javak az öröklésben, *Közjegyzők Közlönye*, 28 (2023) 2., 20-29. o.
  - Rácz Lilla: A személy és a dolog fogalmának (lehetséges) változásai a mesterséges intelligencia és a kriptovaluták világában, *Állam- és Jogtudomány*, 61 (2020) 4., 82-107. o. Elérhető: [https://jog.tk.hu/uploads/files/2020-04\\_RACZ-tan.pdf](https://jog.tk.hu/uploads/files/2020-04_RACZ-tan.pdf) (letöltve: 2022. 09. 19.)
  - Rédling Beáta: Digitális kor – digitális hagyaték, *Közjegyzők Közlönye*, 67 (2020) 2., 28-36. o.
  - Schubauer Petra: A digitális hagyaték egyes szabályozási kihívásai, különös tekintettel az adatvédelmi aspektusokra, *Pro Futuro*, 11 (2021) 1., 84-98. o. Elérhető: <https://doi.org/10.26521/profuturo/2021/1/9856> (letöltve: 2021. 11. 10.)
  - Stralendorff Nóra: A digitális hagyaték kérdése a német joggyakorlatban, *Közjegyzők Közlönye*, 67 (2020) 1., 23-28. o.
- 
-